

Oficjalne statystyki SDG - wskaźniki dla priorytetów krajowych

Nazwa wskaźnika	2.3.a Udział w dochodach wiejskich gospodarstw domowych dochodów z pracy najemnej i pracy na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym
Cel Zrównoważonego Rozwoju	Cel 2. Zero głodu
Priorytet	Poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw domowych na wsi w relacji do miasta, w tym poprzez wzrost zróżnicowania źródeł dochodów mieszkańców obszarów wiejskich
Definicja wskaźnika	Stosunek sumy przeciętnych miesięcznych dochodów z pracy najemnej i przeciętnych miesięcznych dochodów z pracy na własny rachunek na 1 osobę w wiejskich gospodarstwach domowych do przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w tych gospodarstwach.
Jednostka prezentacji	procent [%]
Dostępne wymiary	ogółem
	<p>Wskaźnik obliczany jest na podstawie informacji uzyskanych z Badania budżetów gospodarstw domowych.</p> <p>Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą reprezentacyjną, opartą na próbie losowej, która daje możliwość uogólniania z określonym błędem, uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe w kraju. Od 1993 r. badanie budżetów prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej, tzn., że w ciągu roku w każdym miesiącu badane są inne gospodarstwa domowe.</p> <p>Badaniem objęte są gospodarstwa domowe jedno- i wieloosobowe. Biorą w nim również udział gospodarstwa domowe obywateli państw obcych zamieszkujących w Polsce na stałe lub przez dłuższy okres czasu i posługujących się językiem polskim.</p> <p>Celem badania jest umożliwienie dokonywania analiz poziomu życia ludności, a także oceny wpływu różnych czynników na kształtowanie się poziomu i zróżnicowania sytuacji bytowej podstawowych grup gospodarstw domowych.</p> <p>Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza szczegółowych informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poziomie i strukturze realizowanych wydatków, źródłach pozyskiwania towarów i usług; • poziomie spożycia podstawowych artykułów żywnościowych w ujęciu ilościowym oraz w przeliczeniu na wartości energetyczne i składniki odżywcze; • cenach płaconych przez gospodarstwa domowe za wybrane towary i usługi; • poziomie i źródłach osiąganych dochodów; • wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytku; • warunkach mieszkaniowych; • subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych; • strukturze demograficzno-społecznej gospodarstw domowych, tj. o liczbie, wieku, płci, wykształceniu, niepełnosprawności, aktywności ekonomicznej osób wchodzących w skład badanego gospodarstwa domowego. <p>Jednostką badania jest gospodarstwo domowe, czyli osoby, które są lub nie są ze sobą spokrewnione, mieszkają razem i wspólnie utrzymują się (gospodarstwo wieloosobowe). Gospodarstwo domowe może również tworzyć jedna osoba, która utrzymuje się samodzielnie, bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami (gospodarstwo jednoosobowe).</p>

Oficjalne statystyki SDG - wskaźniki dla priorytetów krajowych

Dochód do dyspozycji jest przeznaczony na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności. Jest to "dochód rozporządzalny" pomniejszony o "pozostałe wydatki".

Dochód rozporządzalny jest przeznaczony na wydatki oraz przyrost oszczędności. Stanowi on sumę bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszoną o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek (w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie) oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W skład dochodu rozporządzalnego wchodzą dochody pieniężne i niepieniężne, w tym spożycie naturalne (towary i usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek) oraz towary i usługi otrzymane nieodpłatnie.

Wyjaśnienia metodologiczne

Na **dochód rozporządzalny** składają się:

- dochód z pracy najemnej,
- dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie,
- dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu,
- dochód z tytułu własności,
- dochód z wynajmu nieruchomości,
- świadczenia z ubezpieczeń społecznych,
- świadczenia pozostałe,
- pozostały dochód (w tym dary i alimenty).

Dochód z pracy najemnej to suma dochodów uzyskanych przez danego członka gospodarstwa domowego (we wszystkich miejscach pracy, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę). Dochód ten obejmuje m.in.:

- wynagrodzenie za pracę,
- zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze,
- dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę), np.: wartość usług związanych z korzystaniem z mieszkania czy samochodu służbowego do celów prywatnych, dopłaty - do biletów na środki transportu publicznego,
- kwoty uzyskane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- odprawy wypłacone osobom przechodzącym na emeryturę lub zwolnionym.

Na **dochód z pracy na własny rachunek** składa się ta część dochodu (uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie i wykonywania wolnego zawodu), jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (np. budowa domu mieszkalnego, zakup mieszkania) oraz oszczędności na potrzeby gospodarstwa domowego. Dochód z pracy na własny rachunek może być uzyskiwany w formie pieniężnej lub niepieniężnej (spożycie naturalne).

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki:

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują one towary zakupione za gotówkę (również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej), na kredyt, otrzymane bezpłatnie oraz spożycie naturalne (towary i usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności rolniczej bądź działalności gospodarczej na własny rachunek). Towary

Oficjalne statystyki SDG - wskaźniki dla priorytetów krajowych

konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np.: żywność, napoje, lekarstwa), półtrwałego użytkowania (np.: odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np.: samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki składają się z:

- darów przekazanych innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym;
- niektórych podatków, w tym podatku od spadków i darowizn, podatku od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu;
- zaliczek na podatek od dochodów osobistych oraz składek na ubezpieczenia społeczne płaconych samodzielnie przez podatnika;
- pozostałych rodzajów wydatków nie przeznaczonych bezpośrednio na cele konsumpcyjne, w tym strat pieniężnych, odszkodowań za wyrządzone szkody.

Źródło danych	Główny Urząd Statystyczny
Częstotliwość i dostępność danych	Dane roczne; od 2010 r.
Uwagi	Dane za lata 2021-2024 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze. W związku z aktualizacją uogólnieniem wyniki za lata 2021-2022 różnią się od wcześniej publikowanych.
Data aktualizacji danych	02-12-2025
Data aktualizacji metadanych	02-12-2025